U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobců: **a) M. B.**, **b) A. P.** a **c) nezl. A. B.**, všichni zast. JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Štěpánská 633/49, Praha 1 - Nové Město, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 9. 2013, čj. OAM-336/ZA-14-ZA04-R3-2010 a čj. OAM-211/ZA-ZA06-ZA04-R2-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2016, čj. 49 Az 65/2013-100,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobců JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **15 480 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobci jsou rodina státních příslušníků Mongolska, kteří opakovaně žádají o udělení mezinárodní ochrany. Ve věci prvních žádostí žalobců z roku 2008 [žalobkyně b) a žalobkyně c)], resp. z roku 2009 [žalobce a)], rozhodoval v konečné fázi Nejvyšší správní soud, který kasační stížnosti žalobců odmítl pro nepřijatelnost usneseními ze dne 28. 6. 2011, čj. 7 Azs 22/2011-128, a ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Azs 22/2010-144.

[2] Ve věci druhých žádostí žalobců o mezinárodní ochranu [podaných u žalobkyně b) a c) společně dne 14. 9. 2010, u žalobce a) dne 26. 7. 2012], o které v této věci jde, byl procesní vývoj o dost složitější. Pro nyní posuzovanou věc postačí zorientovat se v poslední fázi procesního vývoje jejich případu. Žalovaný dne 5. 9. 2013 rozhodl rozhodnutími uvedenými v záhlaví [v případě žalobce a) jde o v pořadí druhé rozhodnutí o jeho druhé žádosti, v případě žalobkyň b) a c) v pořadí dokonce o třetí rozhodnutí o jejich druhé žádosti] o nepřípustnosti všech žádostí žalobců dle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o nich podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

[3] Proti těmto rozhodnutím podali žalobci žaloby ke krajskému soudu. Krajský soud nejdříve rozhodl při jednání rozsudkem ze dne 1. 6. 2015, čj. 49 Az 65/2013-78, a obě napadená rozhodnutí žalovaného zrušil. Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne

24. 9. 2015, čj. 10 Azs 175/2015-28, rozsudek krajského soudu na základě kasační stížnosti žalovaného zrušil. Krajský soud vázán právním názorem NSS v dalším řízení žaloby zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. S ohledem na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011-96, dospěl k závěru, že žádosti žalobců jsou nepřípustné. Žalovaný po porovnání důvodů předkládaných žalobci v jejich současných žádostech o udělení mezinárodní ochrany [čínský etnický původ žalobce a)] s důvody uváděnými v jejich původních žádostech správně dospěl k závěru, že žalobci neuvedli žádné nové důvody, jež by bez své viny nemohli uvést v předchozích žádostech. Potíže na základě etnického původu jim musely být známy již při podání první žádosti. Pokud je pokládali za natolik závažné, mohli a měli je uvést již tehdy.

[4] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) proti rozsudku krajského soudu podali včasnou kasační stížnost. V doplnění kasační stížnosti ze dne 7. 4. 2016 uvedli, že nezpochybňují názor, že správní orgán není povinen v případě nepřípustné žádosti zkoumat podmínky pro možné udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud sám ve své judikatuře konstatoval, že za opakovanou nelze považovat takovou žádost, která sice formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění, ale situace v zemi původu se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany změnila zásadním způsobem a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudek sp. zn. 3 Azs 6/2011). Pochybení žalovaného stěžovatelé spatřují především v tom, že si žalovaný neobstaral potřebné důkazy při hodnocení zásadní změny situace v zemi původu. Ze dvou zpráv o zemi původu, které si žalovaný nově obstaral, není zřejmé, jaká je jejich relevance ve vtahu k situaci stěžovatelů, např. zda stěžovatelům v případě návratu nehrozí vážná újma od členů politické strany stěžovatele a). V těchto zprávách není ani rozebráno postavení etnických Číňanů v Mongolsku, což může mít pro stěžovatele a) zásadní důležitost. Stěžovatelé namítají, že neurčitý odkaz na zmiňované zprávy o zemi původu neumožňoval řádné zhodnocení situace v zemi původu, není jasné, z jakých konkrétních informací v nich obsažených žalovaný vycházel. Napadené rozhodnutí žalovaného nadále postrádá řádné odůvodnění hodnocení možných změn situace v zemi původu. Vzhledem k tomu, že krajský soud se touto námitkou vůbec nevypořádal, je dle názoru stěžovatelů v této části nepřezkoumatelný i napadený rozsudek.

[5] Kromě toho se krajský soud nevypořádal ani s namítanou absencí vyhodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, zejména ve vtahu k nezletilé stěžovatelce c). Konečně soud pouze zopakoval argumentaci žalovaného, aniž by reflektoval jejich žalobní námitky vysvětlující, proč neuvedli důvody nové žádosti již v předchozím řízení. Stěžovatelé setrvávají na svém přesvědčení, že žalovaný porušil § 3 a 4 správního řádu, neboť se nepokusil zjistit důvody, kvůli kterým stěžovatelé nehovořili o všech skutečnostech relevantních pro řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[6] Proto stěžovatelé navrhují, aby zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil.

[7] Předtím, než se Nejvyšší správní soud mohl zabývat důvodností kasační stížnosti, musel nejdříve posoudit její přípustnost a přijatelnost (§ 104 a 104a s. ř. s). Soud nejprve zvážil přípustnost kasační stížnost, která je v nynější věci podána podruhé, poté se zabýval její přijatelností.

pokračování

[8] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná *proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*. Hlavní účel zákazu opakované kasační stížnosti je zamezit tomu, aby se NSS musel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se krajský soud tímto právním názorem řídil. Aby mohla být opakovaná kasační stížnost přípustná, musí námitky v ní vznesené mířit na ty závěry krajského soudu, k nimž se v předchozím řízení nemohl závazně vyjádřit ani NSS [srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 SbNU 519), resp. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS]. Příkladem je situace, kdy prvou kasační stížnost podal jiný účastník než ten, který podal kasační stížnost druhou. Např. lze jen stěží předpokládat, že žalovaný bude v prvé kasační stížnosti rozporovat ty části rozsudku krajského soudu, které mu daly za pravdu, NSS se proto ani těmito pasážemi v zásadě nemůže zabývat, neboť by šel nad rámec důvodů kasační stížnosti. Zákaz opakované kasační stížnosti jistě nezamezuje žalobci, aby v druhé kasační stížnosti zpochybnil pasáže rozsudku krajského soudu první kasační stížností nijak nezpochybněné.

[9] Zpochybňují-li tedy stěžovatelé otázku, zda se žalovaný měl v jejich případě zabývat i jinými formami mezinárodní ochrany v případě, kdy jejich žádost posoudil jako nepřípustnou, jsou i jejich námitky nepřípustné, neboť tuto otázku již NSS posuzoval. To platí též pro námitku absence vypořádání důvodů pro udělení humanitárního azylu pro nezl. stěžovatelku c). Naopak zpochybňují-li stěžovatelé samotnou správnost závěru o nepřípustnosti jejich žádostí, nelze jim odepřít právo podat kasační stížnost, byť je v dané věci podána opakovaně. Tuto otázku totiž ponechal zdejší soud ve svém předchozím rozsudku zcela otevřenou, neboť žalovaný ji nezpochybňoval.

[10] Kasační stížnost je proto v části námitek týkajících se správnosti závěrů o nepřípustnosti druhých žádostí o mezinárodní ochranu stěžovatelů přípustná.

[11] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ vyložil NSS podrobně v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše cit. rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[12] Stěžovatelé výslovně neuvedli, v čem spatřují důvody zakládající přijatelnost kasační stížnosti. Z jejího textu však lze dovodit, že těmito důvody jsou nedostatečně zjištěný skutkový stav věci ve správním řízení a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu.

[13] Soudní rozhodnutí je přezkoumatelné, pokud je z něj patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Absenci takto vytýčených požadavků NSS v napadeném rozsudku neshledal. Krajský soud konkrétně uvedl, že skutečnosti, které stěžovatelé uváděli ve svých druhých žádostech o mezinárodní ochranu, jim musely být známy již v době podání první žádosti. Není tudíž splněna podmínka, že nové skutečnosti neuvedli „*bez vlastního zavinění*“, a proto se na ně § 10a písm. e) zákona o azylu nevztahuje. Krajský soud tak popsal rozhodný skutkový stav a jasně, srozumitelně a přezkoumatelným způsobem jej na s. 7 napadeného rozsudku zhodnotil.

[14] Předmětem sporu je otázka přípustnosti opakované (druhé) žádosti stěžovatelů o mezinárodní ochranu. NSS se v judikatuře k problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany vyslovil již mnohokrát (srov. např. rozsudek ze dne 30. 6. 2009, čj. 4 Azs 23/2009-64). Institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, zejména změnu (bezpečnostní, politické, atd.) situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Při opakovaném podání žádosti je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (k tomu viz rozsudek ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009-65). Etnický původ žalobce a) zůstal logicky nezměněn, ve správním řízení se přitom ani neobjevily žádné nové skutečnosti, které by nasvědčovaly odlišnou relevanci etnického původu v Mongolsku, na rozdíl od řízení od prvé žádosti.

[15] Pro shora uvedené NSS neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.

[17] Ustanovené zástupkyni se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d), § 12 odst. 4 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování za dva úkony právní služby (podání kasační stížnosti a její doplnění) za každého ze stěžovatelů, snížená o 20 %, tj. {3x[2x3100-(2x3100x0,2)]} = 3x[6200-1240] = 3x4960 Kč = 14 880 Kč, a paušální náhrada hotových

pokračování

výdajů (2x300 Kč), celkem částka 14 880+600 = 15 480 Kč, která bude proplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu